

SÄKERHETSATABLAD Ryon-Märk MEDIUM

enligt EG nr 1907/2006 (REACH)

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

Utgivningsdatum 2008.11.08

Revisionsdatum 2019.03.21

1.1. Produktbeteckning

Ryon-Märk MEDIUM

Artikelnr 111 (svart), 112 (röd), 113 (blå), 114 (grön)

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen

Lösningsmedelsbaserad tusch

Endast för yrkesmässigt bruk

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Producent

Ryon-Märk AB

Bodarna 6

825 32 Iggesund

Tel 0650-933 70

E-post info@ryonmark.se

Hemsida <http://ryonmark.se/>

Kontaktperson Liselotte Lättman

1.4. Telefonnummer för nödsituationer

I nödsituation, ring 112 och begär Giftinformation

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt CLP

Flam. Liq. 3; H226

Asp. Tox. 1; H304

Acute tox. 4; H312

Acute tox. 4; H332

Skin Irrit. 2; H315

Eye Irrit. 2; H319

STOT SE 3; H335

STOT RE 2; H373

Blandningens farliga egenskaper

Informationen nedan gäller bläcket:

Brandfarlig vätska och ånga.

Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.

Skadligt vid hudkontakt eller inandning.

Irriterar huden, ögonen och luftvägarna.

Kan orsaka organskador (CNS) genom lång eller upprepad exponering.

I pennan finns ingen fri vätska och därför föreligger ingen risk för aspiration av vätska till lungorna, H304 utelämnas från märkningen av pennan.

2.2. Märkningsuppgifter

Innehåller

Xylen

Faroangivelser

Varning

H226 Brandfarlig vätska och ånga.

H312 + H332 Skadligt vid hudkontakt eller inandning.

H315 Irriterar huden.

H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.

H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.

Skyddsangivelser

P210 Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.

P261 Undvik att inandas ångor.
 P302 + P352 VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten.
 P312 Vid obehag, kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare.
 P403 + P235 Förvaras på väl ventilerad plats. Förvaras svalt.

2.3. Andra faror

Blandningen uppfyller inte gällande kriterier för PBT eller vPvB.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2. Blandningar

Ämne	Identifiering	Klassificering	Innehåll
Xylen	CAS-nr: 1330-20-7 EG-nr: 215-535-7 Indexnr: 601-022-00-9 REACH regnr: 01-2119488216-32	Flam. Liq. 3; H226 Asp. Tox. 1; H304 Acute tox. 4; H312 Acute tox. 4; H332 Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE 3; H335 STOT RE 2; H373	60 - 75 %
Aceton	CAS-nr: 67-64-1 EG-nr: 200-662-2 Indexnr: 606-001-00-8 REACH regnr: 01-2119471330-49	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE 3; H336 EUH066	20 - 30 %

Xylenen i blandningen är ett UVCB-ämne där orto-, meta-, para-xylen samt etylbensen ingår. Produkten innehåller även 5-15 % pigment som ej är faroklassificerat.

Se avsnitt 16 för förklaring av faroangivelser.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1. Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Vid inandning	Frisk luft, värme och vila. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Vid hudkontakt	Tvätta genast huden med tvål och vatten. Smörj därefter in huden med fet hudkräm. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Vid ögonkontakt	Skölj genast ögat med mycket vatten i upp till 5 minuter. Tag ut ev. kontaktlinser. Håll ögonlocken brett isär. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Vid förtäring	Skölj munnen ordentligt. Kontakta läkare om besvär kvarstår.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Inandning kan irritera luftvägarna och ge huvudvärk, yrsel, illamående och verkar förslöande.
 Ångorna kan ge sveda, rodnad och tårflöde i ögonen.
 Hudkontakt avfettar huden och ger sveda och rodnad. Exponering på stor hudyta kan ge liknande symptom som vid inandning.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Släck med pulver, koldioxid (CO₂), vattendimma eller skum.
 Använd inte samlad vattenstråle.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Brandfarlig.
 Vid uppvärmning kan trycket öka så kraftigt att behållaren kan sprängas.
 Farliga förbränningsprodukter kan inkludera, men är inte begränsade till koloxider.

5.3. Råd till brandbekämpningspersonal

Brandmän som utsätts för rökgaser/nedbrytningsprodukter, skall använda godkända insatskläder och andningsapparat.
 Behållare i närheten av brand flyttas snarast eller kyls med vattenstråle.
 Förhindra utsläpp av släckvatten i avloppet.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp**6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**

Avlägsna alla antändningskällor och ventilera området.
Använd personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8).

6.2. Miljöskyddsåtgärder

Får inte tömmas i avlopp, på marken eller i vattendrag.

6.3. Metoder och material för inneslutning och sanering

Samla upp i för ändamålet avsedda behållare och skicka som farligt avfall i överensstämmelse med avsnitt 13.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se även avsnitten 8 och 13.

AVSNITT 7: Hantering och lagring**7.1 Försiktighetsmått för säker hantering**

Sörj för tillräcklig ventilation. Undvik inandning av ångor samt kontakt med hud och ögon.
Skyddas från värme, gnistor och öppen eld.
Tvätta händerna efter kontakt med produkten. Ät inte, drick inte och rök inte under arbetet.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvaras svält i väl tillsluten originalförpackning på torr och väl ventilerad plats.
Förvaras oåtkomligt för barn.

7.3 Specifik slutanvändning

Se avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd**8.1 Kontrollparametrar****Hygieniska gränsvärden**

Ämne	Identifiering	Värde	Anmärkning
Xylen	CAS-nr.: 1330-20-7 EG-nr.: 215-535-7	NGV: 50 ppm NGV: 221 mg/m ³ KTV: 100 ppm KTV: 442 mg/m ³	H
Aceton	CAS-nr.: 67-64-1 EG-nr.: 200-662-2 Indexnr.: 606-001-00-8	NGV: 250 ppm NGV: 600 mg/m ³ KTV: 500 ppm KTV: 1200 mg/m ³	V

Anmärkning H = Ämnet kan lätt upptas genom huden

Anmärkning V = Vägledande korttidsgränsvärde, som ska användas som ett rekommenderat högsta värde som inte bör överskridas

Referenser (lagar/förordningar): Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om hygieniska gränsvärden, "Hygieniska gränsvärden", AFS 2018:1.

Xylen:

DNEL Arbetstagare, akuta - systematiska effekter, inandning: 289 mg/m³

DNEL Arbetstagare, akuta - lokala effekter, inandning: 289 mg/m³

DNEL Arbetstagare, långtids - systemiska effekter, hudkontakt: 180 mg/kg kroppsvikt/dygn

DNEL Arbetstagare, långtids - systemiska effekter, inandning: 77 mg/m³

PNEC Sötvattnen: 0,327 mg/l

PNEC Havsvatten: 0,327 mg/l

PNEC Sporadiska utsläpp: 0,327 mg/l

PNEC Avloppsreningsverk: 6,58 mg/l

PNEC Sötvattnenssediment relaterat till torr vikt: 12,46 mg/kg

PNEC Havssediment relaterat till torr vikt: 12,46 mg/kg

PNEC Jord relaterat till torr vikt: 2,31 mg/kg

Aceton:

DNEL Arbetstagare, systemiska effekter, hudkontakt, långtidsexponering: 186 mg/kg kroppsvikt/dygn

DNEL Arbetstagare, systemiska effekter, inandning, långtidsexponering: 1210 mg/m³

DNEL Arbetstagare, lokala effekter, inandning, korttidsexponering: 2420 mg/m³

PNEC Sötvattnen: 10,6 mg/l

PNEC Havsvatten: 1,06 mg/l

PNEC Sporadiska utsläpp: 21 mg/l
 PNEC Avloppsreningsverk: 100 mg/l
 PNEC Sötvattenssediment: 30,4 mg/kg
 PNEC Havssediment: 3,04 mg/kg
 PNEC Jord: 29,5 mg/kg

8.2 Begränsning av exponeringen

Personlig skyddsutrustning skall vara CE-märkt och bör väljas i samråd med leverantören av sådan utrustning. Rekommenderad skyddsutrustning och angivna standarder är vägledande. En riskbedömning av arbetsplatsen eller verksamheten kan leda till andra kontrollåtgärder. Sörj för god allmänventilation och lokal processventilation.

Andningsskydd

Behövs inte under normala användningsförhållanden. Vid otillräcklig ventilation används andningsskydd med filter A. Vid arbete i trånga utrymmen eller dåligt ventilerade lokaler skall andningsskydd med lufttillförsel användas. Standard: SS-EN 14387 (Andningsskydd - Gasfilter och kombinationsfilter - Fordringar, provning, märkning).

Handskydd

Behövs inte under normala användningsförhållanden. Vid risk för långvarig direktkontakt ska skyddshandskar av fluorgummi (Viton) användas. Handskmaterialets tjocklek: 0,4 mm. Genombrottsid: ≥ 8 h. Standarder: SS-EN 420 (Skyddshandskar - Allmänna krav och provningsmetoder). SS-EN 374 (Skyddshandskar mot kemikalier och mikroorganismer).

Ögon- / ansiktsskydd

Behövs inte under normala användningsförhållanden. Använd skyddsglasögon vid risk för direktkontakt med ögonen. Möjlighet för ögonspolning bör finnas på arbetsplatsen. Standard: SS-EN 166 (Ögonskydd - Fordringar och specifikationer).

Begränsning av miljöexponeringen

Förhindra utsläpp till avlopp, vattendrag och mark.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

<i>Fysisk form</i>	Penna med ett stift av filt som är impregnerat med vätska
<i>Färg</i>	Svart, röd, blå eller grön
<i>Lukt</i>	Aromatisk / söt
<i>Luktgräns</i>	0,7 – 40 ppm (litteraturdata)
<i>pH (leverans)</i>	Ej relevant
<i>Smältpunkt / smältpunktsintervall</i>	-25 °C (gäller xylen)
<i>Kokpunkt / kokpunktsintervall</i>	Ej fastställd
<i>Flämpunkt</i>	> 23 °C
<i>Avdunstningshastighet</i>	Ej fastställd
<i>Brandfarlighet (fast form, gas)</i>	Ej relevant
<i>Explosionsgränser</i>	1-13 vol% i luft (uppskattat värde, litteraturdata)
<i>Ångtryck</i>	Ej fastställt
<i>Ångdensitet</i>	> 1 (referensgas luft = 1)
<i>Relativ densitet</i>	< 1 (vatten = 1)
<i>Löslighet i vatten</i>	Olöslig
<i>Fördelningskoefficient: n-oktanol / vatten</i>	Ej fastställd
<i>Självtändningstemperatur</i>	Ej fastställd
<i>Viskositet</i>	Ej fastställd
<i>Explosiva egenskaper</i>	Ej explosivt
<i>Oxiderande egenskaper</i>	Ej oxiderande

9.2 Annan information

Inga ytterligare uppgifter tillgängliga.

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Inga testdata finns tillgängliga.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil vid normala förhållanden.

10.3 Risk för farliga reaktioner

Inga farliga reaktioner kända.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Undvik värme, flammor och andra antändningskällor.

10.5. Oförenliga material

Inga speciella.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga vid normala förhållanden. Se även avsnitt 5.2.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

	<p>orto-Xylen: LC50 (inhalation, råtta, 4h): < 19 mg/l Förgiftning vid inandning: LC50 15,7 mg/l (6h)</p> <p>meta-Xylen: LC50 (inhalation, råtta, 4h): <29 mg/l</p> <p>para-Xylen: LC50 (inhalation, råtta, 4h): 20 mg/l</p> <p>ATE blandning (oral, dermal): > 2000 mg/kg De testdata som finns för orto-, meta- och para xylen understöder inte ämnenas klassificering med Acute Tox. 4 vid förtäring eller hudkontakt.</p>
<i>Akut toxicitet</i>	Skadligt vid hudkontakt eller inandning.
<i>Frätande eller irriterande på hud</i>	Irriterar huden.
<i>Allvarlig ögonskada eller ögonirritation</i>	Orsakar allvarlig ögonirritation.
<i>Luftvägssensibilisering</i>	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
<i>Hudsensibilisering</i>	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
<i>Mutagenitet i könsceller</i>	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
<i>Cancerogenitet</i>	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
<i>Reproduktionstoxicitet</i>	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
<i>Specifik organtoxicitet – enstaka exponering</i>	Kan orsaka irritation i luftvägarna.
<i>Specifik organtoxicitet – upprepad exponering</i>	Kan orsaka organskador (CNS) genom lång eller upprepad exponering.
<i>Aspirationstoxicitet</i>	<p>Xylen: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. I pennan finns ingen fri vätska och därför föreligger ingen risk för aspiration till lungorna, H304 utelämnas från märkning av pennan.</p>
Symtom på exponering	
<i>I fall av förtäring</i>	Osannolik exponeringsväg, signifikanta intag kan ge liknande symptom som vid inandning.
<i>I fall av hudkontakt</i>	Långvarig hudkontakt avfettar huden och ger sveda och rodnad. Xylen kan tränga igenom huden och vid exponering på stor hudyta ge liknande symptom som vid inandning.

<i>I fall av inandning</i>	Inandning kan irritera luftvägarna och ge huvudvärk, yrsel, illamående och verkar förslöande.
<i>I fall av ögonkontakt</i>	Ångorna kan ge sveda, rodnad och tårflöde i ögonen.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Ekotoxicitet

Produktens komponenter klassificeras inte som miljöfarliga. Detta utesluter dock inte möjligheten för att stora eller ofta återkommande spill kan vara miljöfarliga.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Xylen och aceton är biologiskt lättnedbrytbara.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Produkten förväntas inte vara bioackumulerande.

12.4 Rörligheten i jord

Produkten innehåller organiska lösningsmedel som avdunstar lätt från alla ytor.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Blandningen uppfyller inte gällande kriterier för PBT eller vPvB.

12.6 Andra skadliga effekter

Inga kända.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Omhändertas som farligt avfall av godkänd entreprenör. Avfallskoden är vägledande. Användaren måste själv ange riktig avfallskod om användningsområdet avviker. Avfallskod 08 01 11 Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1. UN-nummer

Inte farligt gods enligt ADR särbestämmelse 216 till UN-nummer 3175.

14.2 Officiell transportbenämning

Inte relevant.

14.3 Faroklass för transport

Inte relevant.

14.4 Förpackningsgrupp

Inte relevant.

14.5 Miljöfaror

Inte relevant.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Inte relevant.

14.7. Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Inte relevant.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Referenser (lagar/förordningar) Förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen) med senare ändringar. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH). Avfallsförordning, SFS 2011:927. ADR-S 2019 (MSBFS 2018:5) samt RID-S 2019 (MSBFS 2018:6)

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Kemikaliesäkerhetsbedömning har inte utförts / krävs ej

AVSNITT 16: Annan information

<i>Förteckning över relevanta faroangivelser i avsnitt 2.1 och 3.2</i>	<p>H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga. H226 Brandfarlig vätska och ånga. H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. H312 Skadligt vid hudkontakt. H315 Irriterar huden. H319 Orsakar allvarlig ögonirritation. H332 Skadligt vid inandning. H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna. H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad. H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.</p>
<i>Förklaring av förkortningar och akronymer</i>	<p>DNEL: Härledd nolleffektnivå (Derived No Effect Level) EWC-kod: EU:s klassificeringssystem för avfall (European Waste Code) LC50: Den koncentration av en substans som dödar 50% av en population på en given tid Log Pow: Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten PBT: Persistent, Bioackumulerande och Toxisk (giftig) PNEC: Koncentration som sannolikt inte förorsakar negativ effekt (Predicted No Effect Concentration) vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative (mycket Persistent och mycket Bioackumulerande)</p>
<i>Avsnitt som har reviderats</i>	1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 4.1, 4.2, 5.3, 6..3, 7.2, 8.1, 8.2, 9.1, 11.1, 12.5, 12.6, 15.1, 16
<i>Version</i>	4, ersätter föregående version daterad 2015.08.04
<i>Ansvarig för säkerhetsdatablad</i>	Ryon-Märk AB